

Dibuix en el teclat	Sola	Combinacions simultànies				Amb les següents tecles mortes								Amb les següents tecles mortes en combinació amb AltGr													
		↑	BLM	AltGr	↑+AltGr	'		`		"		^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
							↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑
1 !	1	!	1			'		`		"		^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
2 "	2	"	2	@		"		"		"		^		~ ¹	(baixes→)	-	↑	/	↑	o	↑	s	↑	d	↑	.	↑
3 ·	3	·	3	#	Morta							^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	...
4 \$	4	\$	4	~								^		~ ¹		-		/	↑	o	↑	s	↑	d	↑	.	↑
5 %	5	%	5	€								^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
6 &	6	&	6	¬								^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
7 /	7	/	7		Morta							^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
8 (	8	(	8	∞								^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
9)	9	)	9									^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
0 =	0	=	0									^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
o a	o	a	o	\	Morta							^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
' ?	'	?	'	'		'		'				^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
i ð	i	ð	i									^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
` ^	`	^	`	[								^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
+ *	+	*	+	]	Morta							^		~ ¹		-	±		/		o		s	†	‡	.	

Dibuix en el teclat	Sola	Combinacions simultànies				Amb les següents tecles mortes								Amb les següents tecles mortes en combinació amb AltGr											
		↑	BLM	AltGr	↑+AltGr	'		`		^		~ ¹		-		/		o		s		d		.	
							↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑
' ..	'	..	'	{	' <i>(primer)</i>	,				”															
, ;	,	;	,	Morta									,	<i>(←cometa baixa)</i>				,	<i>(←cometa baixa)</i>	”	<i>(←baixes)</i>				
. :	.	:	.	Morta										÷									•		
- _	-	_	-	Morta						- <i>(alt)</i>	- <i>(tou)</i>	- <i>(insep.)</i>	- <i>(n)</i>	- <i>(m)</i>									- <i>(menys)</i>		
< >	<	>	<	«	»							<	>	<	>			<	>	«	»				
	Espai normal	Esp. <i>m</i>	Espai normal	Espai <i>n</i> (1/2)	Espai insep.										Espai cabell					Espai 1/6		Espai 1/3		Espai fi (1/5)	

NOTES A LES TAULES

1. La tecla morta ~ s'insereix amb la combinació de tecles AltGr+4. Per a inserir el caràcter ~, cal prémer a continuació, igual que amb el teclat Espanyol, l'espaiador.

OBSERVACIONS A LES TAULES

Les caselles ombrejades corresponen a tecles mortes (vegeu l'explicació de més avall: «2. Tecles mortes d'accents i altres diacrítics»). Si la casella està ombrejada però no hi ha la indicació «Morta» sinó un caràcter, aquest s'escriu prement a continuació l'espaiador.

Els caràcters de color blau no estan inclosos en les fonts que només tenen el joc ANSI 1252 (= Windows occidental); s'han de fer servir fonts Unicode per a escriure'ls. No totes les fonts Unicode tenen tots els caràcters acolorits en blau en la taula; en les últimes versions del Windows, algunes de les fonts Unicode més completes per a escriure aquests caràcters són Calibri, Cambria, Arial i Times New Roman. Fins a l'any 2016 Microsoft distribuïa amb els productes de l'Office (no amb el Windows) la font Arial Unicode MS, que al principi pretenia incloure tots els caràcter Unicode (però l'any 2021 la versió 13 d'Unicode ja inclou 143.859 caràcters!).

Els caràcters de color vermell no estan inclosos en Unicode (almenys fins a la versió 13). Amb un teclat corrent, s'han d'escriure per mitjà de composició de caràcters: el caràcter base i a continuació el diacrític. Amb la font Times New Roman tots queden amb els diacrítics ben posicionats, però amb moltes altres font, no.

↑ = tecla de majúscules (*shift* en anglès).

BIM = tecla de bloqueig de majúscules.

Els caràcters especials es poden introduir amb aquest teclat (com amb els altres teclats del Windows) seguint dos procediments diferents que s'expliquen a continuació:

1. Amb combinacions simultànies de tecles.
2. Fent servir tecles mortes (la majoria de caràcters).

Cal tenir en compte que alguns caràcters (com l'apòstrof tipogràfic) es poden inserir de més d'una manera.

1. Combinacions simultànies de tecles

Per a introduir un caràcter amb combinació simultània de tecles cal prémer en primer lloc la tecla modificadora o les tecles modificadores (⌘, AltGr o bé ⌘+AltGr), a continuació la tecla del caràcter base i finalment deixar anar les dues tecles. En el cas de la tecla BIM, cal prémer primer aquesta tecla, a continuació la tecla del caràcter base i finalment altra vegada la tecla BIM.

El teclat Català-U no fa servir les tecles modificadores Alt, Ctrl i la combinació ⌘+Ctrl perquè aquestes tecles es fan servir en la majoria de programes del Windows per a obrir menús (la tecla Alt) o per a activar certs atributs de format (les tecles Ctrl o ⌘+Ctrl). Per això aquest teclat només fa servir les tecles modificadores ⌘, AltGr i ⌘+AltGr.

Amb la tecla ⌘ i l'espaiador s'introdueix l'espai *m* (o espai de l'amplada d'una ema, o quadratí). Cal tenir en compte que l'espai normal acostuma a tenir una amplada d'un quart de quadratí.

Amb la tecla AltGr s'introdueixen el caràcter alemany ß (AltGr+⌘+s; també es pot introduir amb AltGr+b a causa de la forma de la lletra), la fletxa ⌘ (AltGr+f), el dígraf català l (AltGr+l; permet escriure la ela geminada amb l'interlletratge o *kerning* adequat), els caràcters μ (AltGr+m), ſ, ž (AltGr+z), ∞ (AltGr+8) i § (AltGr+p), les cometes baixes dobles d'obrir « (AltGr+<), el signe de multiplicar × (AltGr+x), el símbol de l'euro € (AltGr+5 o bé AltGr+e), l'apòstrof tipogràfic o cometa alta simple de tancar ' (AltGr+Apòstrof), el **quadrat blanc** (AltGr+q) i l'espai *n* (de mig quadratí; AltGr+espaiador).

Amb la combinació de tecles AltGr+⌘ s'introdueixen, el dígraf català L (AltGr+⌘+l), el símbol ¶ (AltGr+⌘+p), el caràcter alemany ß (AltGr+⌘+s), els caràcters ſ (AltGr+⌘+j), ž (AltGr+⌘+z), l'asterisc ※ (AltGr+⌘+x), les cometes baixes dobles de tancar » (AltGr+>), la cometa alta simple d'obrir invertida ' (AltGr+⌘+'?), el signe de primer ' (AltGr+⌘+'?) i l'espai inseparable (AltGr+⌘+espaiador).

2. Tecles mortes d'accents i altres diacrítics

El teclat Català-U té les mateixes cinc tecles (o combinacions de tecles) mortes del teclat estàndard Espanyol (accent greu, accent agut, accent circumflex, dièresi, titlla) i, a més, diverses combinacions de la tecla AltGr amb altres tecles. Com en el cas del teclat Espanyol, per a escriure el signe que representa qualsevol d'aquestes tecles mortes (per exemple, un accent o la titlla) sense combinar-lo amb un caràcter base, cal prémer la tecla morta i a continuació l'espaiador (de fet, en el cas de la titlla, el caràcter que apareix és la vírgula - [U+007E, amb espai propi, no combinable], i en el cas del circumflex, és un circumflex més gran ^ [(U+005E, amb espai propi, no combinable])). Per a escriure la combinació d'un caràcter base i el diacrític que representa una d'aquestes tecles, cal prémer primer la tecla morta i a continuació la del caràcter base. Semblantment cal fer per a escriure els altres caràcters que segons la taula s'insereixen amb tecla morta.

- Amb la combinació AltGr+s:³ † (caràcter base: +), , (cometa simple baixa en forma de 9; caràcter base: coma), ‹ (cometa senzilla d'obrir; caràcter base: <), › (cometa senzilla de tancar; caràcter base: >), **espai d'un sisè de quadratí** (tecla base: espaiador).
- Amb la combinació AltGr+d:³ || (caràcter base: 1), ‡ (caràcter base: +), ,, (cometes dobles baixes en forma de 9; caràcter base: coma), « (caràcter base: <), » (caràcter base: >), **espai d'un terç de quadratí** (tecla base: espaiador).

Caràcters que es poden inserir de dues o més maneres diferents

Observeu que hi ha alguns caràcters corrents que es poden inserir de més d'una manera:

1. Cometa simple alta d'obrir (´): (a) Prement dues vegades l'accent greu. (b) Prement l'accent greu i a continuació l'apòstrof recte.
2. Apòstrof tipogràfic o cometa simple alta de tancar (´): (a) Prement dues vegades la tecla d'accent agut. (b) Prement l'accent agut i a continuació l'apòstrof recte. (c) Prement la combinació AltGr+apòstrof.
3. Cometes dobles altes d'obrir (ˆ): (a) Prement dues vegades l'accent circumflex. (b) Prement l'accent greu i a continuació les cometes rectes.
4. Cometes dobles altres de tancar (ˆ): (a) Prement dues vegades la dièresi. (b) Prement l'accent agut i a continuació les cometes rectes.
5. Cometes dobles baixes d'obrir («): (a) Prement la combinació AltGr+<. (b) Prement la tecla combinació AltGr+d i a continuació el caràcter <.
6. Cometes dobles baixes de tancar (»): (a) Prement la combinació û+AltGr+<. (b) Prement la tecla combinació AltGr+d i a continuació el caràcter >.
7. Cometa simple baixa d'obrir (‹): (a) Prement la combinació AltGr+4\$ (titlla) i a continuació el caràcter <. (b) Prement la tecla combinació AltGr+s i a continuació el caràcter <.
8. Cometa simple baixa de tancar (›): (a) Prement la combinació AltGr+4\$ (titlla) i a continuació el caràcter >. (b) Prement la tecla combinació AltGr+s i a continuació el caràcter >.
9. Cometa simple inferior en forma de 9 (,): (a) Prement la combinació û+guionet i a continuació la coma. (b) Prement la combinació AltGr+s i a continuació la coma.
10. Cometa doble inferior en forma de 99 (,,): (a) Prement la combinació û+guionet i a continuació les cometes rectes. (b) Prement la combinació AltGr+d i a continuació la coma.
11. Caràcter ß: (a) Prement la combinació û+AltGr+s. (b) Prement la combinació AltGr+b.
12. Caràcter €: (a) Prement la combinació û+AltGr+e. (b) Prement la combinació AltGr+5.

ALTRES QÜESTIONS

Canvi de llengua i de teclat.— Si es té instal·lat més d'un teclat, el canvi de teclat es fa per la barra de llengües que, minimitzada, apareix en la barra de tasques del Windows (a baix a la dreta de la pantalla) en forma d'un botó per al canvi de llengua (amb la sigla de la llengua activa) i un altre botó, a la seva dreta (amb la icona d'un teclat), per al canvi de teclat. El canvi de llengua i teclat per defecte només afecta el programa que està obert; cada programa pot tenir activat un idioma o un

---

3. Els caràcters *s* i *d* d'aquestes combinacions de tecles mortes han estat escollits perquè serveixen per a escriure caràcters que poden tenir una versió simple o doble.

teclat diferents. La barra de llengua es pot configurar fent clic amb el botó dret del ratolí damunt de la icona de llengua o de teclat i escollint «Configuració» en el menú emergent que apareix.

Programes i caràcters Unicode.— No tots els programes que funcionen en Windows admeten els caràcters Unicode no inclosos en el joc de caràcters del Windows occidental ANSI 1252 (és a dir, els caràcters de color blau de la taula). Entre aquests programes que encara no admeten aquests caràcters o els admeten parcialment i en els quals, per tant, el teclat CatalàU funcionarà amb moltes limitacions, hi ha el programa WordPerfect (almenys fins a la versió X5).

Avantatges de la ela geminada de dos caràcters.— Sobre els avantatges de compondre la ela geminada amb dos caràcters (*l* + *l*, o *L* + *L*) en lloc de tres caràcters (*l* + · + *l*, o *L* + · + *L*), vegeu la pàgina web <<http://www.b-j.cat/teclats>>.

3a versió, 01.12.2021
Pere Casanellas i Bassols